

Nýtt í Danmark — Uppfunnið í Føroyum í 1985

— Mjólkarvirki Pilegården á Fjóni er nú farið at merkja mjólkarpakkarnar við prikkum, so blind og fólk, sum siggja illa, kunnu kenna mun á teimum ymsu mjólkarsløgnum.

Í Føroyum hevur Mjólkarvirki Búnaðarmanna brúkt slíka »blindaskrift« í skjótt fyra ár. Og MB var fyrsta mjólkarvirki í heiminum, sum fór undir hetta tiltak. Ein starvsmaður hjá MB uppfann eina maskinu at merkja pakkarnar við.

Men hvørki hann ella MB finga nakrantíð patent upp á hetta snilda hugskot.

— Eg havi beint nú fingið eitt kopi av einari grein um hetta, segði stjórin í Mjólkarvirki Búnaðarmanna, Eiríkur Þorvaldsson, tá vit ringdu til hansara fyrrapartin í gjár og spurdu, um hann hevði frætt um tiltakið hjá Pilegården.

Eiríkur Þorvaldsson segði, hann onki visti um hetta. Hann ætlar at kanna málið fyri at fáa at

Hesin tíðindastubbin var í Det Fri Aktuelt leygardagin 4. februar.

vita millum annað, hvussu danska mjólkarvirkið merkir sínar pakkarnar.

Hvørki MB ella Kazuomi Enomoto, sum uppfann og gjørdi maskinuna, MB merkir mjólkarpakkarnar við, kunnu kortini seta fram krav móti Pilegården. Tí royndirnar í sínari tíð at fáa patent, einkarrætt, til uppfinningina hjá Kazuomi Enomoto góvu onki úrslit.

Var longu uppfunnið

Tummas Arabo, sum tá arbeiddi á Idnaðarstovuni, sigur, at fyrspurningur varð sendur, helst

hevur tað verið til svenska patentverkið, sum ofta varð heitt á í slíkum ferum. Men svarið var, at umsókn var longu komin um heimseinkarrætt til okkurt, sum líktist sera nøgv uppfinningini í Føroyum.

Eiríkur Þorvaldsson sigur, at honum kunnuft er MB fyrsta mjólkarvirki í heiminum, sum fór undir at merkja mjólkarpakkar fyri blind. Virkið hevði og hevur kortini ikki pengar til at gera nakað munandi fyri uppfinningina hjá Kazuomi Enomoto, til dømis eina sokallaða prototypu av maskinuni. Ein slík maskina eigur eisini at kunna merkja aðrar vørur

Nu kunnu blind við at nerta við ein mjólkarpakka frá Mjólkarvirki Búnaðarmanna beinanvegin vita, um vanlig, halvskumað, skumað ella súrgað mjólk er í pakknum.

Mjólkarvirkið fór í gjár undir at merkja pakkarnar við einari maskinu, sum Kazuomi Enomoto hevur uppfunnið og gjørt. Pakkarnir verða merktir við holum. Á henda hátt verður pappið ruflut. Í pakkum við einari holu-striku er vanlig mjólk, tvær strikur merkja halvskumað, triggjar skumað og fyra strikur merkja, at súrgað mjólk er í pakknum.

Hetta nýggja tiltak er gjørt í samráð við Blindafelagið og er, eftir hvat vit vita, eindømi í heiminum. Ása í Dimun, formaður í Blindafelagnum, sigur, at tey eru sera væl nøgd við hetta tiltak. Hetta er avgjørt ein góð hjálp, sigur hon.

Ov dyrt

Eiríkur Þorvaldsson, stjóri á Mjólkarvirkinum, sigur, at eftir at fyrspurningur er komin frá Blindafelagnum, vendi virkið sær til Tetrapak, sum ger mjólkarpakkarnar. Málið var ikki bara

reist í Føroyum, men eftir, hvat skilst, í øllum Norðurlöndum.

Svarið frá Tetrapak var, at tað fór at vera alt ov dyrt tekniskt at gera nakað, sum kundi brúkast.

Kazuomi Enomoto, sum starvast hjá Mjólkarvirki Búnaðarmanna, vildi ikki góðtaka hetta svarið. Sum hjá so nøgvum øðrum landsmonnum hansara — hann er úr Japan — liggur sera væl fyri við tí tekniska. Og tað vardi ikki leingi, so hevði hann uppfunnið ikki bert ein, men tveir hættir at merkja pakkarnar. Hatturin við holunum er tann einfaldari og biligari og Kazuomi gjørdi sjálvur maskinuna, sum í gjár bleiv tikin í brúk av alvara.

Hin hatturin er at merkja við litlum deplum, sum líkist blindaskrift. Deplarnir verða gjørdir úr flotandi limi, sum harðnar í tí, tað kemur á lutin, sum skal merkjast.

Maskinan er enn á tekniborðinum og verður ikki gjørd, fyrr enn patentíð er fingið. Idnaðarstovan arbeidir við at útgeva patent til báðar hesar uppfinningarnar hjá Kazuomi Enomoto, upplýsir Eiríkur Þorvaldsson.

hd

Úr Hálandi

Beint fyri Deadline í gjár tosaðu vit við Pilegården í Nyborg á Fjóni.

Har finga vit upplýst, at tey fáa teirra mjólkarpakkar við blindaskriftini á frá hálandsku verksmiðjuni Purepak.

Tey hava brúkt hesar pakkarnar síðani november í fjør og tiltakið kom í lag eftir áheitan frá einum blindaráðgeva.

Vit hava meira um hetta í blaðnum leygardagin.

Stungin niður í bakgarði

— 54 ára gamal føroyingur lokkaður inn í bakgarð og álopin. Varð funnin blóðandi, knívstungin í búkin. Lagdur undir skurð týskvöldið og er uttan fyri lívsvanda.

Ein 54 ára gamal maður úr Føroyum varð seinna

mannahavn.

Maðurin varð fluttur á sjúkrahúsið í Hvidovre og lagdur undir skurð týskvöldið, skrivar Politiken í gjár.

Hann er uttan fyri lívsvanda.

Bláðið skrivar, at tann 54 ára gamli føroyingurin, sum vitjar familju í Keypmannahavn, varð funnin í bakgarðinum við Vesterbrogade 23 kl. 16.40 týsdagin. Hann blóði illa,

eftir at hava verið stungin í búkin við knívi.

Sambært upplýsingum, Politiken hevur frá kriminalløgregluni á Citypolitistøðini, er okkurt, sum bendir á, ein kvinna hevur okkað mannin inn í bakgarðin. Har eru so tveir ungar lopnir á hann. Talan er um eina »rulleforretning«, sum tað kallast á dagligum máli. Tað vil siga álop og stuldur. Politiken nevnr tí onki

um, hvussu nógvan pening, álopsmennir toku frá tí óhepna føroyinginum.

Vitni hava givið løgregluni upplýsingar um álopsmennir. Men tær eru ikki nógvar: annar álopsmaðurin er 18–20 ára gamal og hevur sitt ljóst hår.

hd

Ongin áhugi

Tað hevur eisini fyri ein part kóvt áhugin hjá MB at arbeida viðari við málinum, at virkið onki frættir um, hvussu fólk dámar hesa merkingina.

Einasti áhugi, synder er, var í heyst, tá folk frá norska blindafelagnum vitjaðu MB. Stutt eftir ringdi onkur úr Landsstýrinum og spurdi um merkingina. Eiríkur Þorvaldsson veit ikki, hvi Landsstýrið knappiga var áhugað. Men hann hevur høyrð okkurt um, at málið skuldi víðgerast í Norðurlandaráðnum.

hd